משנה · אחרונים · יש סדר למשנה · סדר זרעים

יש סדר למשנה על משנה חלה

רבי ישעיה פיק ברלין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יש סדר למשנה על משנה חלה

רבי ישעיה פיק ברלין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יש-סדר-למשנה-על-משנה-חלה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה ט 4
פרק ב 6
משנה ז 6
פרק ד 7
משנה יא 7

פרק א

משנה ט

תי"ט ד"ה **ואסורין לזרים וכו' וקשה לי וכו' ובירושלמי מצאתי וכו' וצ"ל מתניתין פליגא לר"י וכו'** וע"ש. ראיתי נכון להציב פה מקצת ממ"ש בהפלאה שבערכין בס"ד ערך טען ז"ל הערוך בבכורים פ"ב התרומה והבכורים חייבין עליהן מיתה וחומש ואסורין לזרים וכו' ואסורין לזרים ירושלמי פתר לה פחות מכשיעור פי' אחר ואסורים לזרים אפילו ע"י פדיי' וכו' ע"כ. דע ביבמות ע"ג בעו מיני' מרב ששת ערל מהו במעשר וכו' אמר להו תניתוהו התרומה והבכורים חייבים עלי' מיתה וחומש וכו' הרי אלו בתרומה ובכורים מה שאין כן במעשר תנא ושייר ומאי שייר דהאי שייר. שייר דקא תני בסיפא יש במעשר וכו' עוד שם בסוף הסוגיא אמר רב אשי מרישא נמי שמעת מיני' דתני ושייר מדלא קתני ונוהגין בשאר שני שבוע ואין להם פדיון משא"כ במעשר ש"מ. וז"ל תוס' ד"ה ואסורים לזרים. וא"ת כיון דקתני דחייבין חומש אמאי איצטריך תו למתני ואסורים לזרים כו' דהא במס' חלה קתני (התרומה והבכורים צ"ל) החלה והתרומה וכו' ותי' בערך ערך (טעם צ"ל) טען דאסור לזרים איצטריך לחצי שיעור למ"ד מדרבנן ולמ"ד מדאורייתא עוד פי' לשון אחר ואסור לזרים אפילו ע"י פדיון. ואין נראה פי' זה דאין להם פדיון אמרינן לקמן דשייר ע"כ. וע"ע תוס' ב"מ נ"ג ואתעסק בהצלה תחילה במקום שיש מצילין הר"ש והר"ב מהשגות התי"ט עליהם. הנה אשר הגי' התי"ט בירושלמי דצ"ל מתני' פליגי לר' יוחנן וכו' גם הגדול ר"א פערקאן הגי' הכי. אמנם הר"ש שלא שלח ידו והעתיק הירושלמי כמו שכתוב' לפנינו מתני' מסייע לר"י ואסורין לזרים פתר לה פחות מכשיעור ע"כ. ולכך הוכרח הר"ש לפרש בכוונת הירושלמי דמתני' מסייע לר"י. היינו משום דתנא ואסורה לזרים דלא איצטריך [דהא כבר תנא חייבים עליהם מיתה וחומש] אלא לחצי שיעור. וזה סייעתא לר"י דס"ל חצי שיעור מן התורה אסור. אבל לריש לקיש ביומא ע"ד דפליג על ר"י וס"ל חצי שיעור מותר מן התורה הקושיא נשאר במקומ' דלא איצטריך למתני ואסורה לזרים ואין לומר דלהורות אתי על חצי שיעור שאסורה מדרבנן [כמ"ש התי"ט] דאכתי קשה פשיט' והיאך תעלה על הדעת דנשתנה חלה ותרומה להקל משאר אסורין והלא בכל האסורין דינא הכי דחצי שיעור אסורה מדרבנן. ומדוע יגרע כח האיסור של חלה ותרומה שחייבין מיתה. ואתיא בק"ו משאר אסורים דחצי שיעור שלהן עכ"פ אסור' מדרבנן. אבל לר' יוחנן ניחא דס"ל דחצי שיעור אסור מדאורייתא בכל האסורין. שפיר איצטריך דלא נימא נהי דבחצי שיעור אין בו חיוב מלקות אבל עכ"פ בדין חומש איתא [כמו שיתחייב באוכל בשוגג לשלם לבעלים הקרן ואת החומש לכל

כהן שירצה] לכך תני ואסורין לזרים כלומר בחצי שיעור אע"ג שהיא מדאורייתא באיסור כמו בשיעור שלם מ"מ אינו אלא באיסור אבל לא בחיוב מיתה וחומש. וזה שדקדק הר"ב בלשונו ולר"י דאמר חצי שיעור מדאורייתא מצינו למימר דתנא אסורה לזרים [ר"ל הגם שממילא נודע כמו בשאר אסורין] לח"ש שאין בו לא מיתה ולא חומש ע"כ כלומר להורות לח"ש שפטור ממיתה וחומש ואין בו אלא איסור בלבד וכוונה זו תמצא מבואר היטב בלשון הר"ב מ"א פ"ב דבכורים שכתב בזה"ל ולר"י דאמר חצי שיעור וכו' מצינו למימר וכו' לחצי שיעור שהוא אסור מן התורה ואין בו לא מיתה ולא חומש ע"כ והשתא הוי סייעתא ממש לר"י [דאי לר"ל דחצי שיעור מותר באכילה בכל האסורין אפילו תינוקות של בית רבן יודעין דאין כאן לא מיתה ולא חומש וגם עיקר דינא שהחלה והתרומה אסורין מדרבנן מלתא דפשיטא היא וכדאמרן] אמור מעתה פי' הר"ש והר"ב ברורין. ומהשגת התי"ט בשלום נפטרין. וגם הגירסא בירושלמי ככתובין וכמסורין. והוי יודע דמ"ש תוס' [והביאו התי"ט ותי' בערוך וכו' למ"ד מדרבנן ולמ"ד מדאורייתא וכו'. איננו מדברי הערוך בעצמו כלל כמו שמבואר לפנינו בערוך שלא כתב לזה. אלא דדברים הללו אסבורי אסברי תוס' לפי' הערוך ורצו התוס' בזה כמ"ש ג"כ התי"ט לאוקמי המשנה בין לר"י ובין לר"ל דפליגי בחצי שיעור. ועל פי דרכם אשר דרכו שפיר השיגו על הערוך במה שפי' בלשון אחר ואסור לזרים אפילו ע"י פדיון. שכתבו ואין נראה זה דאין להם פדיון אמרי' לקמן דשייר. איברא לפמ"ש למעלה בישוב דעת הר"ש והר"ב. הנה כי כן יבורך. גם שיטת הערוך. על זה הדרך. והמשך דבריו כך היא ירושלמי פתר לה פחות מכשיעור [והיינו כר' יוחנן דוקא וסייעתא לר"י והכל כמו שנתבאר למעלה] פי' אחר [כלומר לשיטת ר"ל דהוה הך מתני' תיובתא עליו] ואסורין לזרים אפי' ע"י פדיון ע"כ. והשתא דכל פי' אחר שכתב הערוך לא בא אלא לדעת ריש לקיש שלא יהיה מתני' זו תיובתא ניחא רב אשי לקמן דאמר מרישא נמי. שמעית מינה דתנא ושייר וכו' ואין להם פדיון וכו' שפיר קאמר לשיטתו דס"ל לר"א כר' יוחנן דחצי שיעור אסור מן התורה [עיין תוס' שבועות כ"ב ד"ה אהיתר' וכו' דמסתמא ר"א ס"ל כר' יוחנן וכו'] וא"כ מתני' דתנא ואסורים לזרים אתיא כפשטא דמלתא בחצי שיעור והוי שיורא דמשייר דלא קתני נמי דאין להם פדיון. והוכרח ר"א לזה לומר נגד ר"ל ולא סגי לי' לומר ונוהגין בשאר שני שבוע ומה שייר דהאי שייר אע"כ דערל מותר במעשר ותנא ושייר הך דערל. הלכך כדי דלא תפשוט האיבעיא הוכרח ר"א לומר דשייר שני דברים ואליבא דהלכתא כר"י וכשיטת ר"א בעצמו דס"ל כר' יוחנן. איברא לר"ל שפיר י"ל הא דלא תני ונוהג בשאר שני שבוע [אף דאין להם פדיון לאו שיורא הוא] משום דערל מותר במעשר והוא תנא ושייר

שני דברים נוהג בשאר שני שבוע וכן ערל. או דס"ל לר"ל כשנוי' קמא דבגמרא שייר דקתני סיפא. ובכותבת דמייתב' דעתא שאמרנו. ניחא פירושא שכתב הערוך רבינו. ואם אמנם הארכתי עוד שם בהפש"ב טוב' למענו לא הצגתי פה אלא ההכרח לפי ענינו:

פרק ב

משנה ז

הר"ב ד"ה **אחד מכ"ד וכו' והתורה אמרה תתנו שיהא בו כדי נתינה וכו'** ע"ש. דע את אשר אודיעך דזה שכתב הר"ב והתורה אמרה וכו' לאו דוקא שיהי' שיעור החלה אחד מכ"ד וכו' מן התורה דהא קיי"ל דמן התורה כל שהוא פוטר את העיסה כמבואר בהרמב"ם ובטוש"ע י"ד סי' שכ"ב ומקרא מלא הוא בפ' שלח ט"ו פ' כ' ראשית עריסתיכם חלה תרימו תרומה כתרומת גרן וגו' פרש"י כתרומת גרן שלא נאמר בו שיעור ולא כתרומת מעשר שנאמר בה שיעור אבל חכמים נתנו בו שיעור וכו' ומש"כ רש"י שם פ' כ"א תתנו לד' תרומה לפי שלא שמענו שיעור חלה נאמר תתנו שיהי' בו כדי נתינה. כבר ביאר המזרחי ואין זה אלא אסמכתא בעלמא שהרי גבי תרומת גרן נמי כתיב נתינה ועכ"ז אמרו שאין לה שיעור מן התורה אלא חטה אחת פוטרת וכו' ע"ש וכ"כ בסמ"ג עשין קמ"א תני' בספרי תתנו לד' תרומה עד שיהא בה כדי מתנה לכהן מכאן אמרו שיעור חלה של בעל הבית אחד מעשרים וארבעה וכו' ואסמכתא בעלמא היא כאשר בארנו למעלה שמן התורה אין לה שיעור ע"כ. וכבר משנים קדמניות נשאל משמי בכמה בתי מדרשות שהקשיתי בפלוגתא דר"א ור' יהושע בפסחים מ"ו כיצד מפרישין חלה בטומאה בי"ט. ובברייתא בסוגיא דהתם מ"ח דאמר ר"י לר' אליעזר לדבריך עובר משום לא תעשה כל מלאכה. ור"א אמר לר' יהושע לדבריך הרי הוא עובר משום בל יראה ובל ימצא ע"ש. הנה ללישנא קמא דרב יהודה דפחות מכזית אינו חייב לבער עיין פסחים מ"ה [וכמה גדולים דפסקו הכי] קשה על ר"א ור' יהושע דפליגי כדי שלא יעבור על איסור תורה. הלא אפשר למצוא תקנה מעליותא דיפריש כל שהוא לחלה דיוצא בזה כדאמרן ואינו עובר כלל על בל יראה בפחות מכזית ושקלו וטרו בזה בעלי תורה הרבה. ועמ"ש בס"ד מ"ח פ"ה דאבות ביתר ביאור:

פרק ד

משנה יא

אריסטון הביא בכוריו מאפמי' וקבלו ממנו מפני שאמרו הקונה בסורי' כקונה בפרוור שבירושלים. ע"ש. לכאורה זה דתני מפני שאמרו וכו' בא ליתן טעם על שקיבלו ביכורים מאריסטון שהביא בכוריו מאפמיא והוא שם מקום בסוריא. ואי לאו דאמרו הקונה שדה בסוריא כקונה וכו' לא היו מקבלין ממנו כמו שאין מקבלין ממי שמביא בכורים מחוץ לארץ. והנה בגיטין ח' תנו רבנן בשלשה דרכים שוותה סורי' לארץ ישראל. חייבת במעשר ובשביעית כא"י וכו' והקונה שדה בסוריא כקונה בפרוארי ירושלים וכו'. ופריך הש"ס הקונה שדה בסוריא כקונה בפרוארי ירושלים למאי הלכתא אמר רב ששת לומר שכותבין עליו אונו [שטר מכירה וכו'. רש"י] ואפי' בשבת [אם לקחו מן העובד כוכבים ורוצה לילך לדרכו בשבת. רש"י] ופריך בשבת ס"ד ומשני כדאמר רבא [במס' שבת דף קכ"ט. רש"י. וכתבתי בתכ"ש דלפנינו בשבת קכ"ט לא נזכר רבא כלל אלא רב המנונא הוא דאמר הכי וכן בביצה כ"ב. איתא רב המנונא ע"ש] אומר לעובד כוכבים ועושה הכי נמי אומר לעובד כוכבים ועושה אע"ג דאמירה לעובד כוכבים שבות משום ישוב א"י [לגרש עובדי כוכבים ולישב ישראל בה. רש"י] לא גזרו רבנן ע"כ. ולכאורה איכא למידק מה פריך למאי הלכתא הלא כפי משנה ערוכה דהכא נ"מ לענין בכורים. וגם על רב ששת שהמציא לומר שכותבין וכו' ולא משני כדתנן הכא במשנה. ונראה דבלאו הכי צריכין אנו לבא בעומקא וסודה של משנה דהכא. דמשמעה נראה דלכתחילה אין מביאין בכורים מסורי' רק באריסטון שעשה מעשה והביאו הלכך קבלו ממנו וקשה לפי טעמא דתנן מפני שאמרו הקונה וכו' למה אין מחייבין גם לכתחילה לכל הדרים בסוריא שיביאו בכורים. אשר ע"כ י"ל טעם הגון עפ"י משנה יו"ד פ"א דבכורים ואלו מביאין וקורין וכו' מעבר הירדן [מפירות של עבר הירדן נמי מביאים בכורים אעפ"י שאינו ארץ זבת חלב ודבש כיון שנתנה הקב"ה לישראל קרינן ביה פרי האדמה אשר נתתה לי. הר"ב] ר' יוסי הגלילי אומר אין מביאין בכורים מעבר הירדן שאינו ארץ זבת חלב ודבש. ופסק הרמב"ם והר"ב דאין הלכה כר' יוסי וכתב הר"ש ארץ זבת חלב ודבש בירושלמי תנא אשר נתתה לי ולא שנטלתי מעצמי [ואלו עבר הירדן נטלתי מעצמי. הר"א פערקאן] מה ביניהן אמר ר' בון חצי שבט מנשה ביניהון. מאן דאמר אשר נתת לי ולא שנטלתי מעצמי חצי שבט מנשה לא נטלו מעצמם [שהרי לא הוזכרו בשאלה ששאלו משה רבינו ליתן להם עבר הירדן אלא משה מעצמו נתן להם בלתי שאלה וה"ל כנותן להם מה שאין כן בני גד ובני ראובן שאלו בפיהם א"כ שפיר מביאין וקורין אבל לטעמיה דמתני' אף

הן לא מביאים שהרי אינה נקראת ארץ זבת חלב ודבש. רא"פן מאן דאמר ארץ זבת חלב ודבש אפילו כן אינה ארץ זבת חלב ודבש ע"כ היוצא לתועלת דאפילו לת"ק דס"ל דבני גד ובני ראובן וחצי שבט מנשה מביאין וקורין דעבר הירדן מיקרי אשר נתת לי מ"מ מודה ודאי בסוריא שכבשה דוד דמפר' בספרי הביאו תוס' גיטין ח. ושייך ח: ד"ה כיבוש יחיד וכו' ותוס' בע"ז כ"א דנאמר לו לדוד בתוכחת מוסר סמוך לפלטותא שלך לא הורשת' פי' יבוסי שהי' סמוך לירושלים ואתה הולך וכובש ארם נהרים וארם צובה וכו' ע"ש. דאינו מביא וקורא שאינו יכול לומר אשר נתת לי כי דוד שלא ע"פ דיבור כבשוה. אמור מעתה טעמא מבואר הא דאין מביאין מסורי' אמנם אותן חכמים שקבלו מאריסטון שעשה מעשה להביא בכורים מסורי' התירו דיעבד מפני שאמרו הקונה בסורי' וכו' כלומר הואיל ולשאר מילי אמרו הקונה בסוריא כקונה וכו' והילכך התירו נמי הכא לקבל דיעבד שכבר הביא בכוריו. ולפ"ז בעינן לאשכוחי למאי הלכתא כלומר באיזה ענין אמרו דבר זה שהקונה בסוריא כקונה וכו' והשיב רב ששת לענין לכתוב עליו אונו אפילו בשבת התירו בקונה בסוריא כמו מי שקונה בארץ ישראל דקיי"ל בב"ק פ' מימרא ערוכה בזה"ל הלוקח בית בא"י כותבין עליו אונו אפילו בשבת בשבת ס"ד אלא כדאמר רבא התם אומר לעובד כוכבים ה"נ וכו'. ובהשקפה ראשונה רציתי לומר דמה דאיתא בב"ק בית. ובגיטין איתא שדה. דאולי בדוק' נקט הכי והיינו בסוריא דוקא כשקנה שדה דאיתא בי' תרתי מעשר וחניית קרקע התירו לכתוב אונו אפילו בשבת אבל בית דלית ביה אלא חדא (כמבואר בע"ז כ"א ע"ש) לא התירו. אבל בארץ ישראל עצמה התירו אפילו בבית ויתבאר בזה הא דמקשה והקונה שדה בסוריא וכו' למאי הלכתא כוונתו למאי הלכתא נקט הקונה שדה וכו' ולא נקט סתם הקונה בסוריא וכו' כמו דתנן במשנה בסוף חלה ומשני רב ששת לומר שכותבין עליו אונו וכו' ולפיכך נקט הקונה שדה בדוקא. דבבית דלית ביה אלא חדא לא התירו בסוריא. אמנם בטלתי רצוני מפני דברי הרמב"ם שכתב בפ"ו מהל' שבת דין י"א בזה"ל הלוקח בית בארץ ישראל מן העובד כוכבים מותר לו לומר לעובד כוכבים לכתוב לו שטר בשבת שאמירה לעובד כוכבים בשבת אסורה מדבריהם ומשום ישוב ארץ ישראל לא גזרו בדבר זה. וכן הלוקח בית מהם בסוריא שסוריא כארץ ישראל לדבר זה ע"כ. הרי דגם בסוריא דינו ממש אפילו בבית כארץ ישראל ומפני כך מש"כ הב"י א"ח סי' ש"ו בזה"ל כתב בהגה"ת אשרי פ"ב דמ"ק בשם א"ז מותר לקנות בתים מן העובד כוכבים בשבת כיצד הוא עושה מראה לו כיסים של דינר והעובד כוכבים חותם ומעלה לערכאות ע"כ ונראה דבקונה בארץ ישראל מיירי וכדאמרי' בגיטין ובס"פ מרובה עכ"ל הב"י יש לדקדק קצת למה לא כתב

נמי סוריא והכי הל"ל ונראה דבקונה בארץ ישראל ובסוריא מיירי. ואי הוה ס"ל להב"י כמו שרציתי לומר דבדוקא נקט גבי סורי' מלת שדה משום דבית בסורי' אסור לכתוב אונו. הוי אתי שפיר. אבל מסתמא לא יפלוג הב"י על הרמב"ם. והוי יודע דהרי"ף בגיטין ובב"ק לא הזכיר מזה כלום גם הרא"ש בגיטין לא הביא מזה. אבל בב"ק ס"פ מרובה ז"ל הרא"ש והלוקח בית בא"י כותבין עליו אונו אפילו בשבת וכו' אע"ג דאמיר' לעובד כוכבים שבות משום ישוב ארץ ישראל לא גזרו. ודוקא משום ישוב א"י אבל לצורך מצוה אחרת לא שרי' אמירה לעובד כוכבים וכו' ע"כ. אבל ממלתא דסורי' לא הזכיר כלום. גם הטור בסי' ש"ו לא כתב כלום מדינא דהקונה בתים בארץ ישראל שכותבין עליו אונו אפי' בשבת. ולכאורה טעמם ונימוקם עמם דס"ל להרי"ף והרא"ש והטור דמשום ישוב א"י אינו אלא בזמן שישראל שרוין על אדמתן אבל עכשיו בעונותינו שרבו מאי ישוב ארץ ישראל שייכי [ועיין בטוש"ע ח"מ סי' ת"ט לענין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל עכשיו] והרא"ש שהעתיק הסוגיא שכותבין עליו אונו אפילו בשבת. היינו משום דרוצה לבאר דיני דאמירה לעובד כוכבים במצוה אחרת ע"ש לפיכך מדהשמיטו הרי"ף והטור נראה דבזה"ז שזרים משלו שם ובידיהם לגרש את ישראל בכל מקום שהם יושבים ופשיטא לדעת רבינו חיים שכתבו תוס' בכתובות ק"י ד"ה הוא אומר וכו' דעכשיו אינה מצוה לדור בארץ ישראל ע"ש לא התירו לכתוב אונו אפי' בשבת דמאי אמרת משום ישוב ארץ ישראל ופרש"י לגרש עובדי כוכבים ולישב ישראל בה ע"כ עכשיו בעונותינו נהפוך הוא כנודע. איברא בסי' ש"ו סי"א כתב המחבר מותר לקנות בית בארץ ישראל מן העובד כוכבים בשבת וחותם ומעלה בערכאות. והוסיף הרמ"א בכתב שלהם דאינו אסור רק מדרבנן ומשום ישוב ארץ ישראל לא גזרו (א"ז) ע"כ. נראה דגם בזה הזמן התירו. ולקוצר דעתי צ"ע לדינא מכל הני טעמי' האמורים למעלה. ותו איכא למידק דהשמיט המחבר דינא דסורי' ולמה נקט דוקא הקונה בא"י וה"ל לכתוב הקונה בא"י ובסורי'. ולכאורה משום קושית המג"א ס"ק כ' שכתב בזה"ל בא"י. וסורי' כארץ ישראל לדבר זה (רמב"ם פ"ו) פ"ק דגיטין דקדק וכתב לדבר זה דאילו מדינא סורי' חו"ל היא כמ"ש הרמב"ם ריש הל' תרומות וז"ל ארם נהרים וארם צובה ואחלב וכיוצא בהן הן הנקראים סוריא ואינן כארץ ישראל וכו' והכל (כסורי' צ"ל) בסורי' מד"ס כו' איזהו סורי' וכו' כל יד פרת וכו' אבל עכו חו"ל כאשקלון עכ"ל מ"מ צ"ע דהא ברייתא ס"ל כיבוש יחיד שמיה כיבוש וא"כ אסור ליתן להם חניה בקרקע מלאו דלא תחנם לכן מותר לעבור איסור דרבנן אבל כיון דהרמב"ם פסק דכיבוש יחיד לא שמיה כיבוש למה נדחה דרבנן מפני דרבנן. וביותר קשה דהא מסקי' בי"ד סי' קנ"א דאפילו לכתחילה מוכרין בתים לעובדי

כוכבים בסורי'. וק"ו שלא לקנות מהם בשבת וצ"ע ואפשר דס"ל דעכ"פ איכא קצת מצוה בקנית בתים וכו' ע"כ ומעתה יש התנצלות למה שהשמיט המחבר דינא דסוריא משום דקיימא לן בי"ד דאפילו לכתחילה וכו' וק"ו שלא לקנות מהם. אכן עדיין נשאר בקושי' למה השמיט המחבר לכתוב בהקונה שדות מעובד כוכבים בסוריא דקיימא לן בי"ד שם דאין מוכרין שדות בסוריא [משום דאי' בי' תרתי כמו שכתבתי לעיל] דכותבין עליו אונו ואפילו בשבת. וגם קושיא הראשונה של המג"א דהא ברייתא ס"ל כיבוש וכו' עדיפא מזה ה"ל להקשות על הרמב"ם שכתב ריש הל' תרומות דין ד' סורי' יש דברים שהוא בהן כארץ ישראל ויש דברים שהוא בהן כחוצה לארץ והקונה בה קרקע כקונה בארץ ישראל לענין תרומות ומעשרות ושביעית והכל בסורי' מדברי סופרים ע"כ ובהא ברייתא דגיטין חייבת במעשר ובשביעית כארץ ישראל מפרש הש"ס קסבר כיבוש יחיד שמי' כיבוש וא"כ להרמב"ם דס"ל דלא שמיה כיבוש למה יתחייב בתרומות ומעשרות. ובכן דע דז"ל הכ"מ סוריא יש דברים וכו' ומ"ש והכל בסורי' מד"ס כלומר דאילו מדין תורה פטורה כיון שאינה מן הארץ שניתנה לאברהם וקשיא לי למה הוצרכו ליתן טעם בפ"ק דגיטין לחיוב סורי' במעשרות ובשביעית משום דקסבר כיבוש יחיד שמיה כיבוש הל"ל דאפילו למ"ד מדאורייתא פטורה דכיבוש יחיד לא שמיה כיבוש לא אמרו אלא מדברי סופרים ושמא י"ל דה"מ למימר הכי אלא דבעי ליתובי אפילו תימא דחייב' דאורייתא וכו' ע"כ והשתא שיתבאר דהש"ס דמפרש כיבוש יחיד שמיה כיבוש רצה לאוקמי הברייתא בכל אופן כלומר אפילו אם פירושא דחייבת היינו מדאורייתא ופשיטא דבעינן נמי לאוקמי אם פירושא דחייבת היינו מדברי סופרים ואז מפרשינן הברייתא דקסבר כיבוש יחיד לא שמי' כיבוש [והכי קיי"ל כר' יוסי בע"ז כ"א ובטוש"ע י"ד סי' קנ"א וכן פסק הרמב"ם פ"ו מהל' ע"ז כמו דפסק רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוסי ואליבא דר' יוסי מסקינן שם בע"ז דס"ל דלא שמי' כיבוש] נמצא לאותה החלוקה דחייב' מדברי סופרים וכיבוש יחיד לא שמיה כיבוש ואפ"ה תנא בברייתא דהקונה שדה בסורי' כקונה בפרוארי ירושלים לענין שכותבין עליו אונו. ברור דהם אמרו והם אמרו [ועד כאן לא אמרינן למה נדחה דרבנן מפני דרבנן כמו שהעיר המג"א שהעתקתי לעיל וכ"כ עוד רסי' תרנ"ה בשם הר"ש ע"ש אלא היכא דלא מצינו דבר זה בגמרא אבל הכא לאותה חלוקה דחייבת במעשרות ובשביעית דתנא מדברי סופרים היא מפורש ושום שכל דאע"ג דמדברי סופרים היא התירו חכמים לדחות שבות אמירה לעובד כוכבים מפני מצוה דרבנן] ובדברים הנוגעים אל גוף הדין בכתיבת בגופן שלהן או כתב משיט"א וגמא בשבת אי הוי איסור דאורייתא או דרבנן עמ"ש בס"ד מ"ג"ב דמסכת שבת: